

Posudek oponenta diplomové práce

Bc. Martina Šafránková: 3A analýza školní aktivity s důrazem na prvky projektové výuky

Diplomová práce Bc. Martiny Šafránkové je zaměřena na 3A analýzu školní aktivity s důrazem na prvky projektové výuky. Práce je v rozsahu 60 stran, k tomu obsahuje 6 stran příloh. Je členěna na úvod, teoretickou část, praktickou část, závěr, literaturu a seznam obrázků a příloh.

Úvod práce shrnuje oblibu projektového vyučování a představuje problematiku odpadů a obsah diplomové práce. Přesto, že obsahuje některá tvrzení (postoj učitelů k projektové výuce, růst populace, podstatu projektové výuky), nejsou tato tvrzení opřena o literaturu. V úvodu jsou taktéž zmíněny cíle diplomové práce, tedy analýza projektu „Odpady“ pomocí metodiky 3A.

První kapitoly teoretické části práce jsou věnovány projektové výuce a obsahují pouze drobné nedostatky z hlediska logického členění (např. projektová výuka vs. pragmatická pedagogika). Autorka dále analyzovala RVP z hlediska odpadů a hledala možné spojitosti mezi očekávanými výstupy a zapojením problematiky odpadů. V RVP vyhledala i místa pro možné zařazení projektu. Zmiňuje, že projekt je dokonce součástí některých očekávaných výstupů. Zde bych pouze upozornila, že se jedná o doplňující obor, tedy není povinný, což považuji pro toto tvrzení za podstatné. Autorka se dále zabývala, pro praktickou část nezbytnou, analýzou a hodnocením výukových situací, ve které se opírá především o práce Janíka a Slavíka. V této kapitole autorka definovala konceptovou vrstvu jako vrstvu obecnější, což pramení z nepřesného parafrázování operačních přechodů mezi jednotlivými vrstvami. Problém nesprávného používání informačních zdrojů a jejich interpretací provází celou teoretickou část práce. Používání odkazů na literaturu je často náhodné a mísí se s názory autorky (používání citací uprostřed odstavce a pokračování v tomtéž tématu, např. str. 9; používání stejných citací za sebou, přičemž není jasné, odkud jsou převzaté informace mezi nimi, např. str. 16, 17, 19,...; odkazování na projekty bez jejich citace, str. 11; používání odkazů na literaturu pro informace, které se v nich neobjevují, str. 14, 26,...).

V praktické části autorka analyzuje školní projekt zaměřený na téma odpady pomocí metodiky 3A. V úvodu představuje projekt, který analyzovala. Není však jasné, jak analýza probíhala a k práci tak vyvstává množství otázek ohledně použité metodologie, která by mohla ovlivňovat její výsledky (např. Byla autorka přítomna přímo jeho realizaci? Natáčela si průběh projektu? Byly kamery u jednotlivých stanovišť? Chodila s jednou skupinou?). Autorka následně používá metodiku 3A, prostřednictvím které analyzuje jednotlivá stanoviště projektu. Z autorčina 3A není jasné, zda porozuměla jednotlivým částem této metodiky. V analyzované části je např. zařazen výhled k tomu, co výuce chybělo v anotaci, ačkoliv by kritická místa s výhledem k alteraci měla být zmíněna až v analýze (viz např. stanoviště č. 1). Alterace by bylo vhodné opřít o výzkumná zjištění, která ani jedna z pěti uvedených alteračních částí neobsahuje. Analýza výukových částí je podložena pouze výjimečně, a to převážně Bloomovou taxonomií na konci každé analýzy. Předpokládám, že nepodložení návrhů pramení z plánovaného ověření aktivit. V případě, že tyto nebyly ověřeny, považuji diskuzi s literaturou za nezbytnou. Autorka zároveň nevyužívá některých charakteristických znaků pro analýzu výukových situací, a to přes fakt, že jsou zmíněny v teoretické části práce (zhodnocení kvality výukové situace, rozbor s využitím konceptového diagramu) a v analýze by měly být obsaženy (viz Janík & Slavík, 2013). V jednotlivých analyzovaných stanovištích tak chybí jejich celkové zhodnocení a

zaměření se na charakteristiky projektové výuky zmiňované v teoretické části. V kapitolách „Další navrhované aktivity“ a „Příprava aktivit a projektového dne“ autorka navrhuje další aktivity a možné realizace projektu, přičemž vychází převážně ze svých nápadů. Dle mého názoru by výsledky práce zkvalitnilo podložení těchto námětů literaturou, čímž by bylo objasněno v čem jsou autorčiny náměty vhodnější než původně plánovaný projekt. V závěru autorka shrnuje obsah a přínos práce. Považovala bych za vhodné zařadit i kapitolu diskuze s výsledky a jejich porovnáním s dalšími příspěvky zabývajícími se zařazením projektové výuky (i bez využití 3A).

Po formální stránce práce obsahuje některé nedostatky, např. v seznamu zdrojů dochází k nedodržování citační normy (střídání iniciálů a celých jmen autorů, nekonzistence ve značení čísla časopisu, místa publikování i značení stránek, 2x citace stejné knihy), dále překlepy (str. 17, 20, 22,...) nebo špatnou stavbu vět (str. 17, 22, 42...).

Pro hladký průběh obhajoby navrhuji upřesnění některých informací prostřednictvím zodpovězení následujících otázek:

1. V úvodu práce píšete o lidech, kteří se učili novým poznatkům skrze vlastní zkušenosti (vlastnosti ohně). Které prvky projektu Vámi uvedený příklad nese a jaký je jeho vztah k badatelskému přístupu?
2. Jak souvisí kyselý dešť a zpracování a recyklací odpadů (viz str. 22)?
3. Jak byste zpracovala kapitolu metodologie? V čem vidíte úskalí pozorování?
4. Je nějaký důvod, proč jste ve své práci v analýze výukových situací nepoužila konceptový diagram, o kterém píšete v teoretické části práce? Jak byste jej zpracovala?
5. Jak hodnotíte jednotlivé výukové situace z hlediska jejich kvality?
6. Navrhujete úpravu jednotlivých stanovišť, často z hlediska obsahu či kognitivních cílů. Které prvky projektové výuky (ne)splňuje a jak byste jej alterovala v souladu s teoretickou částí práce?

Celkově je však námět práce velice nápaditý a přínosný, a to nejen pro konkrétní školu. Práce tak přes výše zmíněné nedostatky splňuje požadavky na ni kladené.